

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Posl.
— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripisana se pisma tiskaju po 6 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakata stoje 60 novč., za svaki redak više 5 novč.; li u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šljue poštom (assegno postale) ima, prezime i najbližu poštu točno označiti. Komu liig ne dođe na vreme, naka to juvi odpravništvu u otvorenu plam, za koje se na plaća poštarina, ako se izvama napiše: „Reklamacija“. Dopolat se nu vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 celom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za celjake 2 for. na godinu. Itazujerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carovino više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Glas o biskupu.¹⁾

Već dulje vromona raznose se kojekakovi glasovi o našoj biskupiji i o našem budućem biskupu. Jedni nam kažu i poručuju: dobiti četa ovu ili onu osobu za biskupa, drugi odmah proti tomu protestiraju, toliko, da ni danas iza tolikih propirah i razpravah ne znamo na čemu smo. Politická društva mole i peticioniraju svako sa svojeg gledišta — ta onaj koga jedno želi i pita, nije drugomu mio ni drag. Ovim načinom baca se čast i dostojanstvo biskupsko pod noge i od onih, koji su zvani i dužni nju najvećma braniti i zagovarati. A zašto sve to? Za to, jer se pazi u ovom slučaju veoma malo na ono, radi česa je postavio duh sveti biskupe, da vladaju crkvom božjom, za to, jer se više pazi na narodna pitanja, na politiku, nego li na pravo zvanje biskupa.

Komu je dobro poznata naša tužna Istra, osobito naša siromašna biskupija, uviditi će lahko, da istinu govorimo.

U novije vrieme nastoje naši narodni protivnici, gospoda Talijani, svimi silami, da nas Hrvate potalijanče. Naše obćine ukinuli su te nas pripojili talijanskim obćinama, talijanskim gredišćem. Hrvatskih školah neimamo; one koje obćine, nastoji se potalijančiti a nove koje se ustajuja, jesu većinom talijanske i za hrvatsku djecu; siplje se mržnja kano iz rukava na hrvatsku inteligenciju; mami se kmeta na sve dopušteno i nedopušteno načine; vara se ga i laska

¹⁾ Ovaj članak primismo od veoma ugledna svećenika porečko-puljske biskupije. Ured.

PODLISTAK.

Pravila

političkoga društva „Edinost“ za Primorje.

Ime i sjelo društva

§. 1. Ustanovljuje se za cieto Primorje — spajajući pod trčdanske namjestništvo — politički i poučno društvo pod imenom „Edinost“ sa sjelom u Trstu.

Svrha (cilj) društva.

§. 2. Svrha tomu društvu jest: buditi i širiti narodnu svijest i raznu, osobito gospodarsku nauku među slovenskim (hrvatskim) pukom u Primorju; braniti narodne i sve druge pravice spomenutoga puka i u obće pospješivati njegove duševne i materijalne koristi u državnih, obćinskih, crkvenih, školskih i gospodarskih pitanjih.

Pomagala društva.

§. 3. Pomagala, da se postigne društvenu svrha jesu:

- a) Sastanak članovah u društvenoj sobi na čitanje i prijateljski razgovor;
- b) zborovi društvenih članovah, u kojih će se razpravljati društvenoj svrsi primjereni predmeti, najpače izborna pitanja, prošnje, adrese i zaključivati resolucije;

mu se kad se ga treba a nokoristi li to, tad se ga tlači i gazi tako, da iznemogao, iz zdvojnosti u protivničke šake pada. Svećenik naš, pa bio on uzorom svećenika, grdi se i pauje, osvajduju se i klovače so o njemu svega i svašta. Zauzma li se on, ma gdjegod, za povjerenost mu stado, za njegove pravice, oto ti na nj vike i kvike, da nek se ne paža u drugo van u crkvu, naka gloda i šuti pa makar propao narod i vjera, dočim je talijanskomu svećeniku dozvoljeno agitirati, nagovarati, na banketih oduševljene govore držati itd.

Činovništvo bilo carsko bilo zemaljsko, ide njim u svemu na ruku. Njim je dobar i sladak naš krušac nu naš jezik naši obićaji, u obća, naše svetinje za njih ne postoje. Hoćemo li s njimi obćiti, valja da znamo talijanski ili da si pribavimo tumača jer oni nepoznanju našeg jezika. Tim postupanjem došli smo tako duleko, da nam je bilo propovjedano našoga promilostivoga cesara i kralja u našoj kući u našem jeziku pozdraviti!

Proostajo još jedino biskupska čast, biskupska osoba, koja jo do sadu većinom sa kmotom hrvatski obćila, da so takovu makna, il odstrani pak neće seljak više niti iz toga vriela čuti svog materijnej jezika. Talijani naši odlučili su i tu zaprieku potalijančivanju odstraniti; zaključili su dobaviti nam biskupa pošto pota-kovoga, koji ne poznaje našeg jezika, da tako »šćavik« uvide, da njim drugo neproostaje, nego obćiti talijanske svite. Taj posao povjerali su svomu vodji u Poreču, onoj mršavoj i lukavoj liji, koja jo znala nagovoriti biskupa Pri-

c) novine i razne knjige, koje će biti spravljene u društvenoj sobi, članovom na poduku i zabavu;

d) zabavni sastanci ili besede za nabozavanju i histrenje duha;

e) sazivanje pučkih zborovah (taborah) pod vedrim nebom i javnih obćih zborovah po cietom Primorju u smislu §. 3. zakona od 15. nov. 1867. drž. zak. br. 135;

f) po mogućnosti izdavanje takoljier društvenoga časopisa.

Tko i kako postaje članom.

§. 4. Tko želi stupiti u društvo, oglasi to odhuru. Ovaj odlučuje nadpolovičnom većinom u tajnoj sjednici, koji se ima primiti ili odbiti.

Isto tako zaključuje odbor kad se ima koji član izključiti iz društva te nije dužan kazati razlogah izključenju. Maloljetni mužkarci, ženske i tuđinci, nemogu biti članovi ovoga društva.

Pravice članovah.

§. 5. Svaki član ima pravo u društvenoj sobi šitati državne novine i knjige; može sudjelovati kod svih društvenih sastanakah, taborah i razgovorah, kod zborovanja može govoriti, savjetovati, predlagati i kod zaključakah i izborah glasovati.

Dužnosti članovah.

§. 6. Svaki član je dužan po svojih

morja, da su ovi predložili visokoj carskoj vladi za biskupa svećenika, koji ne poznaje niti rieči hrvatske, te jo ova viedć valja i sama, da jo taj prodložnik nesposoban, prvi prodlog gospode biskupah odbila. Po želji i volji spomenute lije predlažu biskupi opot tudjeg čovjeka, koji ne pozna našeg jezika pak sada očekujemo odgovor visoke vlade na taj drugi prodlog.

Svatko nepristran zapitat će so: jo li jo moguće, da postane nadpustrirom stada Isukrstova čovjek, koji ne poznaje jezika dotičnog stada? Za-kon božji ili crkveni toga nedopušeća pa se tvrdo ufamo, da će sv. stolicen, bude li njoj stvar jasno razložona, takav nepravedan prodlog zabaciti.

Da vidimo kako glase crkveni zakoni i tumačenja o sposobnostih biskupa.

Regula XX. rimske kancelarije o jeziku glasi ovako: »Ako bi se dogodilo, da so u istoj kuriji ili izvan njo podieli župa (plovanija) ili koji drugi beneficium spojen sa duhovnim pastirstvom takovoj osobi, koja ne poznaje jezika mjesta gdje se beneficium nalazi, ima so smatrati to podieljenje kano nevaljano, bez ikakve vrijednosti.«

Rieči one: ili koji drugi beneficium spojen sa duhovnim pastirstvom« tumači rimski kanonista P. Camillo Tarquini, Isusovac²⁾ ovako: »Dužnost (officium) pastira u potpunog cjelosti nalazi se jedino u rukah biskupa, jer ostali dušobrižnici vrše dužnosti pastira ograničeno i po nalogu biskupa.«

U prvom smislu t. j. oni koji

²⁾ U Congregatio de propaganda fide, u predmetu: »o dužnosti pastira« dne 23. marča 1883.

silah podupirati i pospješivati društvene ciljeve (§. 2.), ravnati se u smislu zborovih pravilah i odborskih zaključakah te unapried plaćati 1 for. ulaznice a zatim 10 novč. na mjesec, da se pokriju društveni troškovi.

Dobrovoljni prinisel primaju se sa zahvalnošću; uplaćeni prinisel se ne vraćaju.

Odaljenim ili ubogim članovom se sniži ulaznica mjesecina; prva posvema otpusti ili njim se društveni časopis uz sniženu cietu, ili ako je moguće badava šalje, o čemu odlučuje odbor.

Izbor predsjednika i odbornikah.

§. 7. Glavna skupština izabire izmedju članovah društva predsjednika i 9 odbor-nikah; predsjednik i bar 4 odbornici moraju prebivati u Trstu ili okolici.

Odhur izabire izmedju sebe, podpredsjednika, tajnika i blagajnika, koji moraju stanovati u Trstu ili u okolici.

Glavna skupština izabire takodjer 9 zamjenikah, od kojih mora četvorica stanovati u Trstu ili okolici. Ako je koji odbornik zapređen doći k sjednicam, mora to javiti predsjedničtvu bar 2 dana prije sjednice, da ono pozove mjesto njega, zamjenika na sjednicu, koji imade tada sva prava odbornika.

Odhornici i njihovi zamjenici dužni su popitati se za potrebe svojeg kraja ili

imaju beneficium spojen izravno sa dužnostju, jesu biskupi. Ovi, kaže isti kanonista, jesu po smislu tridentinskoga sabora, najprije zvani po božjem pravu, svoje stado poznati, njemu rieč božju navieščivati i otajstva podielivati. A tko je po božjem pravu obvezan na neki cilj ili svrhu, zaisto jo takodjer dužan po istom pravu vršiti shodna tomu creditavu. Sredstvo za navieščivati rieč božju jest u smislu tridentinskoga sabora³⁾ pučki jezik (lingua vernacula). Tko ovog ne pozna taj je po pravu božjem nesposoban vršiti dužnosti sa ovim dobrom (beneficium) spojeno t. j. on je nesposoban za onaj beneficium! Kaže dakle pravo spomenuta regula rimske kancelarije, da ako jo župa ili koji drugi beneficium, spojen sa duhovnim pastirstvom, kano što jo biskupska čast — podieljen čovjeku koji ne pozna jezika puka gdje so nahadja dotični beneficium, da je to podieljenje (bilo u kuriji ili izvan nje) nevaljano, kano da nije bilo učinjeno.

Prigovoriti će tkogod, da je naš pokojni biskup Peteani bio biskupom prem nije poznavao našeg jezika, pak bi tako i sada moglo biti. Nu tu se ima stvar drugače. Cesar Josip II. uništio je u Austriji moć regularih rimske kancelarije te su tim prestale biti kod nas zakonom a usljed toga mogao je Peteani postati biskupom. Sadajni naš cesar Franjo Josip I. ukinuo je §. 35. konkordata one zakone koji su oduzimali moć regulam, dakle ove imadu sada kod nas moć zakona a i vlada so drži konkordatu kad se radi o imenovanju biskupah.

³⁾ Sess. XXIV. Cap. 7. de reform. et Sess. XXII. Cap. 8. de reform.

sela te to javiti odhuru, koji će jih predieliti i ako bude potrebno, na dnevni red glavne skupštine donesti.

Rad i dužnosti odbora.

§. 8. Odhur prima članove (§. 4.), sazivlje glavne skupštine i sastanke (§. 10.), riešava nutarnja pitanja; izvršuje zaključke glavnih skupštinah te iste obznanjuje u novinah; pozivlje gostove u zborovanja; upravlja društvenim imetkom i kanda odstupi, daje radu od svega toga glavnoj skupštini; predsjednik ili njegov zamjenik zastupa društvo pred oltajstju i trećim osobah.

§. 9. Da izvrši svoje dužnosti, sastaje se odbor na predsjednikov poziv na skupna savjeta i zaključuje sa nadpolovičnom većinom glasovah. Ako su glasovi razpolovljeni, odlučuje glas predsjednika ili njegov zamjenika. Da može odbor zaključivati, mora biti prisutnih bar 5 odbornikah.

Glavne skupštine i njihove pravice.

§. 10. Redovita glavna skupština mora se sazvat bar jednom na godinu i bar mjeseca oktobra; u toj glavnoj skupštini polaže odbor račune i izvješće o godišnjem djelovanju (§. 8.). Izvanredna glavna skupština mora se sazvat ako to zahtjeva 6 odbornikah ili trećina članovah. Zborovanje je u društvenoj sobi ili

Sada dakle nemože postati biskupom onaj koji ne pozna jezik puka dotično biskupije.

(Sliedi.)

Govor

dra. Vitezića nar. zastupnika na carevinskom vieću, držan dne 14. marča prigodom proračunske razprave.

God. 1880. izašla je u Mijetolih knjiga pod naslovom: «La Venezia Giulia, studii politiche-militari di Paolo Fambri, già Capitano del genio militare italiano con prefazione di Ruggiero Bonghi» (Julski Mijetoli političko-vojne študije Pavla Fambri-a, bivšega kapetana u ženiškomu odsjeku talijanskog vojništva, sa uvodom Ruggiera Bonghi-a). Pisne si je preduzeo ovom knjigom dokazati, da su granice ustanovljene g. 1866. izmetaju Austrije i Italije za ovu posljednju veoma nepopodne te da je nastala potreba tu pogriješnim izpraviti, da se iztočni dio Trinja ili danišnju pokrajina, zatim Trst sa okolnicu i istra t. j. Primorje Italiji odstupi. Tako bi bile granice Italije sa ove strane diomice Juljske alpe dielomice adrijskičke more. Da dokazuje svoju tvrdnju, navajda povjestničke, zemljopisne, političke, etnografske i klimatičke razloge.

Moram spomenuti, da u svom nastojanju nije Fambri osamljen, već da je to dio programu takozvano nesuštine Italije (Italia irredenta) te da se zato znuzimaju isti umjereni državni talijanski.

Itazlika postoji jedino u tom, što nastoje umjereni Talijani postići taj cilj diplomatičkim putem, dočim su pripravni «neposlušni», da postignu svoj cilj, neovazirajući se na ugovore i bude li nužno, pogriješiti i za isto oružje.

Fambri nastoji u tom pitanju uvaliti srednjim putem; on priznaje, da bi se morala pomisliti stvar mirnim putem rješiti, nu nečini ni kod njega pretnjati, ako se tim putem olli nepostigne. Dapače može se utvrditi, da on pripada više k umjerenim ili aktivnoj strani nego li k umjerenim.

U istom spisku pobija Fambri poznatu brošuru: «Italiane rese», koju je napisao austrijski pukovnik — i što je javna tajna, nat pok. ministra izvanjskih posala, Haymerla.

Na strani 184 svojeg spisa piše on u prilozi sledeće (šta): «Bila bi pogriješka, us sa skrajnom strankom pripadateljati — on govori namne o svojoj stranci, o sebi — nu nemanju pogriješka bila bi tvrditi, da nelmano ni umjerenjaci s njimi ništa zajedničkoga, te da čemo mi u svakom slučaju njihovo poduzeće, nadošto ono kada mi drago i bilo ono još smjelije, odsuditi. Istina je dođuše, da mi tražimo sporazumak, on neslogu, ni slogu i jedinstvo, dočim se oni nobi plašili ni hoja niti bi se prepajali odnknući; pošto se pako nemogu kod njihovih težnjah, najmanje pako kod politike ravna čite povući, tad elladi, da je moguć sporazumak i da nam je zajednička jedna spojna točka».

Bivši talijanski ministar i senator Bonghi pisao je na prošnju Fambri-a, jedno pismo i izrekao svoje mišljenje u pitanju Fambri-a. Ovo pismo tiskano je kao uvod Fambrijevom spisu. Taj se izjavlja Bonghi odlučno za umjerenu stranku pišući, da i on želi, da se izprave one granice nu ipsošto oružjem već putem mirne rješibe. Budući da je Fambrijevo djelo pobudilo obli Interes u Italiji, budući da zadržu u životno pitanje Austrije i budući da razpravlja o narodnoj eksistenciji, o životu ili smrti nas Slavenah Primorja, držao sam shodnim u ovoj visokoj kući o njem progovoriti, da uzmognem izreći svoj sud o politici naše vlade u Primorju. Do sada uzdržao sam se go-

voriti o tako škakljivom predmetu jer sm se nadao, da će se napokom visoka vlada, podučenu opomenami koje njoj dolaze sa raznih strana i koje san njoj ja sam sa ovog mjesta često dno, odlučiti da promieni dosadašnji pogriješni pravac svojoj politici u Primorju. Pošto se pako to dogodilo nije a nade nelma, da se to dogodi u buduće i pošto se usuprot stanju Slavenah Primorja danomice pogoršava, jesam prisiljen, kao Austrijanac i Slaven, tu ronu čvrstom rukom dohvatiti te njoj po mogućnosti leku priskribiti.

Nije mja namjera a niti je tomu ovdje mjesto, pušajući se potanko u pojedina pitanja koja je Fambri u svojem djelu iztaknuo. Nemogu ipak zanućiti, da je slavenski živalj u Primorju — holomice ili neholic — malovažen te da je on stanje stvari — ja mislim iz neznanstva — posve krivo predstavio.

Slavene Istre smatra on kao šaku došnjakah, dotepuhah (antichi hospiti slavi), kao stromašan narod, koji nije imao niti ima kakav prosvjetni zavod, jednog epistolaja, u obće vriedna čovjeka. U Istriji nelma druge kulture osim talijanske. Tako piše na strani 182. Na strani pako 183. piše sledeće (šta): «Ipak nebi bilo ništa protivnijega naravi olli dobroćudnih i nekih Slavenah nego li nasije. Mora se pretpostaviti, da su u poslednje doba kotarski kapetani, tučji svćenici i tuđji otmisari sve sila napeli, jer još god. 1806. bijahu namne Slaveni Istre — posvo drugi. Da ovo dokaze, navajda on, da su se g. 1806. kad je vladu Italija upeljati teritorijalnu strahu, protestu Istranah — tako kratl on samo Talijane, kao da nlu i Slaveni Istrani — pridružili također isti Slaveni, t. j. odlučili nuje pridružiti se strani Italij. gradovah. K smrti oti i ruglati Pošto bijuše Slavenom Istre oduzeta nu samo pod mjetračkom republikom već i posije nakon pripojenja ku Austriji — a u to doba valjda još većma — svaka prigoda, da se nmožurje i prosvjetle, predućuje njim se nada, da su neuki, ubogi i neprosvjetljeni. Zalsta plemeniti!»

Da je Fambri jednostran i neuk u razsudjivanju odnošnjah Primorja, vidi se odalle, što se tuži na službeni rad sudušnjega namjestnika, na izborni zakon i način kojim se isti vrši, te stvar tako predućuje, kako da bi Talijani progovonji a Slaveni štideni bili. Baron Depretis pristauše slavenske stranke! Zalsta je gospodo pri tom teško uzdržati se.

Nu ovaj način predstavljao se Talijanom odnošje susjedne zemlje. Zar bi se bilo moglo dogoditi u Primorju ono što se dogodilo prigodom carevog putovanja god. 1882. da je istinito što Fambri piše? Koliko imade Fambri razloga tužiti se, bit će mi čast tekom svog govora pokazati, Bonghi čieni posve inače slavenski živalj Primorja nego li Fambri. On piše namne na strani X. navedenog pismu ovako (šta):

Bila bi upravo sreća, da možemo kazati, da u onoj zemlji o kojoj sam prije govorio i koju Austrija grofovijom Gorickom i Gradickom, maršofovijom Istrom i Trstom nazivlje, da u toj namne zemlji koja obviše oko 145 četvornih miljah živu smni Talijani. Zalbžo nemože se to kazati.

(Nastavit će se.)

DOPISI.

Sa otoka Krka.

Magjaritam na otoku Krku. Otkad Magjari na otoku? zapital će mnogi čitatelj; i ipak je tomu tako.

Nećudim se što Magjari našoj braći u Trans danomice trista jada zadavaju,

Stiglo prekasno za prošli broj. Ured.

nikna, sudjelovati kod razpravah, ipak nemogu glasovati niti birati. Svaki gost se upiše u toj stvari namljenju knjigu.

Spomen-knjiga.

S. 15. U spomen-knjigu bilježl se sve što se događa u sjednicah i zborovih, t. j. predmeti govorah; podnešeni savjeti i razprave o njih; izvješće o izborih i sve ostale za društvo važne dogodjaje, tako, da bude ta knjiga spomenica ili društveni ljetopis. Knjigom upravlja tajnik.

Tko smije u društvenu sobu i k društvenim veselicam?

S. 16. U društvenu sobu smliju doći čitati jedino članovi i upeljani gostovi.

S. 17. Zabavne sastanke ili veselice uprilićuje i rukovodi odbor. Prisustvovati mogu članovi sa rodbinom i upeljani gostovi.

Pomirni sud.

S. 18. Nastane li među članovi prepir, suđe o tomu izabrani sudci. Svaka stranka članovah izabire dva člana za sudce te ako se oni ne sporazume, izabiru si nadsudca, koji konačnu odsudu izriče.

jer je to već obće poznata stvar, nego se tim više čudim, što ih je nečisti (prosti Bože) i u ovaj zakutak natjerao, da i ovdje svoju neograničenu bahatost pokažu, gdje o njihovom bilisanju ili eksistenciji naš seljak do sad nit sanjao nije. Kako je našim otočanom jur poznato. omillo je već odavna ovaj zapadni kraj mnogoj strastvenoj gospodi shog izdašnog lova, osobito pako na kljunače (beccaccio) tako, da neprodje lovačka sezona bez visokorodjenih gostovah. Do lant dolazila u gospodu sve samo kaukazkoga roda i plemena, dočim se lani pojavl iznenada, kao kukolj med pšencom, neka sgrbljena tamopotnuta mongolska sjena, koja donkle bude predmetom obćeg pogovara. Ljetos pako, osim nekolicine Niemcah, leprše Vam po Malinskoj čitave porodice magjarskih magnatah, svakog spola i vremena, kao vukodlacl sred tme noći. Skoro svakog tjedna dolaze ili odlaze Vam pabrodilci ukraejuj ili izkraejuć otu plemenitu granu ljudskog pokoljenja, uz veličanstveno razlaganje onog milozvučnog «törstök-u». — Takvoj konkurenciji magjarske braće, dno je povoda zakup (arrenda) lova, koji je žalboža ljetos njihovih rukoh dopao.

Ljetos dakle nakon pet godinah bude opet otvoren natjeđnj dražbe, za cieti otok za drugih pet godinah. Tu uze lov poznati agent profa Pestelón, rječli savjetnik ili mislim vice guverner Valentić (Valentis) na gospodarov račun; u lme grofa podjeljeni su svi dopusti. Nego, kako čujem, pridruzi mu se kušnje barun Way, član ugarsko visoke komore — živa prilika obilježecog skelota. Sad su naši urodjeni lovci prokrištonih rukoh čekali to koješta nagudjali o tom, da li će i kada će im vlastita gospoda podlehtl dopusti. Napokon nakon duljeg vromana, dani su mnogim pomenutu dopuste, ali uz nekoje iznimke. Pojdojtelcom namne, koji se lovom zanimaju, bilo je dopušteno loviti samo u nedeljnu, a inteligenciji svako doba tečajom lovačke sezone; jednini i drugim pako uzkrutil su strijeljati velike i male orebce (cotorni e pernici) i kljunače (beccaccio). Tako ograničene dopuste mnogi su primili, a nekoji su ih odbili.

Nadalje, da se što strožije vrše njihove naredbe, namjestili su u svakoj obćini na vlastite troškove dovoljan broj prisecenih stražarah. K tomu dao si je napraviti u ovo zadnje vrijeme rečeni barun Way od ovijehšnjeg stolara stolnu tablicah s napisom « caccia riservata», koje kani usaditi, dakako na obćinsko ili privatno tlo i zatvoriti tim svoj izabrani prediel u ovom sjevero-zapadnom kraju. — Ja bi gosp. Way-u savjetovao, da mjesto talijanskih, metne magjarske napise, tim bo će svojim bolje ugoditi, a stanovništvu bit će po prilici sve jedno; kod svako table pako da posadi po jednoga stražara, da ju čuva od zlih nepogodah. Takovim bezobzirnim gospodarenjem u tuđoj kući, kakovim se Magjari i ovuda izliču, probudili su obće nezadovoljstvo kod naših lovcah. Vrhuac pako nezadovoljstva postigli su kod cielog stanovništva svojim osobitim načinom lovljenja. Osim priličnog broja plemenite gospode

Izstup i izključenje iz društva.

S. 19. Koji izstupi iz društva, mora to oglasiti odboru brže mjesec unapried.

Iz društva se iside onaj, koji bi bio društvu na ramotu; isto tako izkljucl se i onaj, koji plaćinjem 3 mjeseca zaostane i na ponovljene opomene odbora svoj dug neizplati.

Tko podpisuje društvene spise.

S. 20. Pisma, oglasi i zapisnici jesu valjanji, kad su podpisani od predsjednika ili njegovog zamjenika i tajnika.

Blagajnik.

S. 21. Sve dohodke prima blagajnik; on izplaćuje također sve troškove; dopisuje naputnice, ipak ne smije ništa potrošiti bez odborovog zaključka. Svaka tri mjeseca mora blagajnik izvestiti u odborskoj sjednici o stanju blagajne.

ide još za njimi čitava povorka muževah i dječakah, noseći puške i po dva debela štapa, kojimi proizvode paklensku buku kao da bi međvjeda od zimskog snu prunuti htjeli.

Sad mislite si, kad takova družba kojimgod smjerom udari, koliko li štete našim poljojdjelcom nepočini, gdje je zemljište većim dijelom na nebrojene ogradjene particele razdjeljeno.

U kratko: njive se gaze, ograde i zidove ruši, a jadnu marvu spopade strahpaki bjez glavom bez obzira. Kmetovom je to naravski već dosadilo, pak su oznamad protiv tomu prosvjedovali, ali sve uzalud. Došlo bo je vrijeme, da ostanu i pravodne pritužbe neustlišane.

Napokon čujte i divite se! Čovjek bi mislio, da je lov inteligenciji puka i nevin zabava; tim nevinija morala bi biti magjarskim velikašem. Nego stvar se ima tu sasna inače. Nam je to zabava, a magjarskim magnatom vrelu iz kojega mastni dohodak vade?!? Svakog tjedna nalme šilje jedan član tog visokog lovačkog kruga punu kočariću kljunačah poznatomu Wild-prätbändleru u Beč, koji mu plaća 1 for. 20 avč. komad. Nadalje govori se, da svaki dan postrijeljuju znatan broj zecovah, te, da im samo zadnjak pojedu, a ostalo, da psom pobacaju, a ipak je već od 15. jenara streljanje zecovah zakonom strogo zabranjeno.

Doista liepot! Sad je svakomu lahko dokučiti, zašto sto svim našim lovcom pomenutu letuđad ubijati kratili.

Dragi moji velikaši! I prije Vas zalezila su umo plemenita gospoda, koja nas sada radi vaše prisutnosti izbjegavaju ali koja si nisu takvim djeli oskrvnula plemenšćine, te koja su a našimi lovci malko uglađjenje postupala.

Konačno zaključujem ovu tužaljku dopunjenom litanijom svetih: «Od kuge, glada, rata i magjarskih magnata, oslobodi nas Gospodi!»

POGLED PO SVIETU.

U Trstu 19. marča 1884.

U carevinskom vieću u Beču zaključena je glavna razprava o proračunu. Niemci lievičari dokazivali su i ovaj put zlo stanje naših financijah nu glavna njim bijaše svrha, da se potuže, kako tobož Niemstvo u Austriji propada, kako su siroto Niemci tlačeni i prezirani (!). Ministar financijah g. Dunajevski razjasnio je svoj financijski program, odradilo polijao prigovore protivnikah i ogradio vladu proti prigovorom lievičarah, da bi htjela makar samo pokušati, tlačiti Niemce. «Svi austrijski narodi» — reče ministar — «imaju u svojem vladaru zaštitnika, u kojega se s punim pouzdanjem nadaju. Dok Austrija bude Austrijom, biti će i monarhija, a dok bude u njoj vladalo habsburško žezlo, izključeno je potlačivanje i najmanjega naroda».

Od strane većina hvale govore Gregra, Vitezića i Clan-Martinića dočim su se od lievice iztaknuli najbolje Herbst, Russ i Plener. Zastupnik Vitezić govorio je veoma krasan govor kojeg smo počeli danas na drugom mjestu tiskati. Prigodom proračunske razprave pitao je Dr. Vitezić vladu, da li kani dignuti zabranu proti zagrebačkomu časopisu «Pozor». Ministar Taaffe odgovorio je, da će to teško ići dok bude isti časopis ovako pisao.

U specijalnoj debati proračuna primljeno je više poglavljah skoro bez debate; tako n. pr. poglavlje: carski dvor, kabinetska pisarna, državni savjet, državno sudišće, ministarski savjet itd.

U Ugarskoj drže Srbi i Rumunji izborne sastanke, pa će kako se glasa izraditi nove političke programe. Magjari se nadaju, da će te dvie narodnosti popustiti u svojih narodnih težnjah te prilagoditi se više magjarskoj državnoj ideji.

u kojimgod kraju Primorja, što opredleli svaki put odbor.

S. 11. Sjednicam i zborovom predsjeduje i njimi upravlja predsjednik; ako je on zapričen, njegov zamjenik; nedodje li nijedan od njih k sjednici i zboru, predsjeduje najstariji odbornik.

S. 12. Glavna skupština ima pravo izabrati odbor (S. 7.), zaključujući o pitanjih utućih se društvene svrhe; pregledati godišnji račun te upravna izvješća odstupajućega odbora (S. 8.); mienjati pravila, raspustiti društvo i odlučiti, što se imade u tom slučaju učiniti sa društvenim imetkom.

S. 13. Za pregledatelje računah bira glavnu skupština 3 člana koji nisu bili odbornici u prošloj dobi odborovog djelovanja.

Za valjanost zaključakah glavne skupštine, mora biti prisutnih najmanje 20 članovah; jedino ako se imade društvo raspustiti, valja da je prisutna polovica članovah a od tih moraju dvie tretjine prisutnih za to glasovati.

Uvedenje gostovah.

S. 14. Odbor ima pravo upeljati u društvenu zborovanja punoljetne mužkarce kao goste, koji mgu dozvolom predsjed-

Madjari se strašno ljute na Hrvate osobito na zagrebačku trgovačku komoru, koja je odlučila na sudjelovati kod zemaljske izložbe u Pešti. Kad bi imali Madjari sile koliko imaju voje, jao si ga Hrvatom i cielomu Slavenstvu.

U njemačkom saboru ustrojila se nova stranka pod imenom «slobodoumne» koja će smetati knezu Bismarcku u njegovoj unutarnjoj politici.

U ruskoj pokrajini Minskoj pošli se seljaci jatmice seliti u Sibiriju. Domaća policija hotjela je to seljenje zapriječiti te je posredovala proti začetnicom, na što buknuše ozbiljni nemiri.

Francusko narodno zastupstvo zaključilo je sa 315 proti 219 glasovah, da se odgodi do god. 1885 članak o povišenju plaće pučkim učiteljima.

Iz Englezke javljaju, da se dogovara Austrija, Francuska i Englezka kako će svladati urotnike koji groze svijetu dinamitom. Dodje li do kakvog zavjere, priključit će se tomu savezu zaisto i ostalo volovlasti.

U španjolskom glavnom gradu Madridu odriklja je vlada vojničku uvotu proti kraljevskoj vlasti. Urotnici pripadaju republikanskoj stranci. Zastvorono je nekoliko generalah, višo oficirah i podoficirah.

Javili smo u svojoj vriome, da su malo amerikansko državice Peru i Chili vodilo krvavi rat. Sada je potvrdila peruanska narodna skupština mir između Peru-a i Chili-a.

Englezki general Graham javlja, da je održao i drugu pobjedu nad četama Osman Digma, vodje egipatskih ustašah. Ovaj, uzdajuo se u pomoć proroka Muhameda, dočekao je navelu englezke vojske, mjesto da se povuče u gore. Reč bi, da mu nije taj put prorok pomogao.

Nisi li moglo, da te, U tvom mladom vieku, Gdje drugdje posade, Nego baš nad Rieku!

Različite viesti.

Telegram poslan dr. Viteziću.

Na muševnom Vašem držanju, na omladbeničkom govoru, izrečenomu 14. tek. mj., na obranu narodnosti i prava istarskih Hrvatah, uz najiskrenije oduševljeno priznanje primiti izraz najsrdačnije naše hvale.

Hrvati u Trstu.

Gospodin Ivan Rendić poznati hrvatski umjetnik imenovan je, kako javlja «Hrvatska Vlast», dopisjućim članom srbskoga učenoga društva u Beogradu. — G. Rendić odputit će se skorih danah u crnogorskih sokolovah gnjezdo. Cetinje, gdje će dulje vremena proboraviti. Želim mu sretn put i još sretniji povratak. Drago nam je, što našega umjetnika bar izvanjska društva i izvanjski velikaš odlikuju, kad mu nije to doma dano.

Odlikovanje. Crnogorski knez Nikola poslao je ovih danah uredniku zadrskoga «Narodnoga Lista», g. Jurju Banićinu, na dar zlatni prsten sa sjajnim draguljem i zlatni sat sa lancem, u priznanje njegovog novinarskog rada na korist slobodne Crngore.

Nebu jel ridoša. Zastupnici zakupu i potrošarine napili su g. Šuvoja Jenka rodojuba i trgovca u Podgradu neprijetnim načinom (valjda bljuna na to navedeni). G. Jenko, videć a kim lunada posla, nije hotio na prostoto prstotom odgovarati već se priljučio šminoljnoj oblusti, koja je naložila gospodi zastupnikom, da se moraju odmah predstaviti tko su i što su, inače da će njim se oduzeti njihove punomoći (kreditive). Usljed toga zahitjelo je gosp. Jenko od njih punomoći te jih nehtjedo pušćati u svoje mugzice, pošto su se ustručavali istu pokazati. Zastupnici tužili su g. Jenka kot sudu u Podgradu, u ovaj ga odsudo na 4 dana strogoga zatvora. Na tu odsudu kimali su ljudi al nehtjedo ine pomoći, nego pritužili se višoj oblasti t. j. zemaljskom sudu. Ovaj je zbljia uvazio razloge g. Jenka i proglasio ga nekrivim. Mi nebi svoga toga spominjali, da se nije u čisto slovenskome Podgradu uvriežila nekolicina šarenjuka koji snuju i ruju proti svakomu koji nepuše u njihovu tikvu. G. Jenko kao uzor rodojuba je trn u oku tim ljudem te nastoje svimi silami, da ga oerne, da mu naškodu. I ovom zgodom su se veselili tobože nesreći g. Jenka, pa je bilo čuti u Podgradu i okolici veselo podvikivanje: bu jel ridoša (t. j. jesti će soćio ili: ići će u tamnicu). Želja podgradskih šarenjuka nije se izpunila a i nećo doti bude pravice na avletu a mi njim poručimo, da g. Jenko nebu jel ridoša.

Koncert za „Narodni dom“ u Ljubljani. Zagrebačke novine javljaju, da će tamošnjah pjevačka društva: «Kolo», «Hrvatska Lira» i «Sloga» prirrediti dne 24. t. m. u prostorijah školske sgrade sjajan koncert, na korist «Narodnoga doma» u Ljubljani. Toga dana doći će u Zagreb slovenski kvartet i poznati pjevač Meden iz Ljubljane, da sudjeluju kod koncerta. «Hrvatski Sokol» odstupio je bezplatno svoje prostorije u tu plemenitu svrhu. Drugo nam je, što možemo javiti ovaj plemeniti čin bratske ljubavi i uzajamnosti.

Nešto malo zakona. Mi sledimo su zakonom o izboru gdje smo zadnji put prestali, imenito za občinare buzetstva. §. 27. Kad svi birači jednoga izbornoga tjela došavši glasovati odglasuju, predsjednik izbornoga odbora proglasi, da je glasovanje svršeno.

Odbor uzporedi odmah uspjeh obih listinah glasovanja, popravi pogreške ako jih ima, podpiše listine i pobroji glasove. §. 28. U svakom izbornom tjelu smatraju se kao izabranici zastupstva oni koji su među predloženicima za zastupnike dobili najviše glasovah, a kao zamjenici oni, koji su dobili najviše glasovah među predloženicima za zamjenike.

Ako dobije jednak broj glasovah više muzevah nego li se zahijeva da bude potpun broj zastupnikah dotičnoga izbornoga tjela, tad odlučit sreća koji od njih ima ostati zastupnik ili zamjenik. §. 29. Ako bi bilo izabran muž neizberliv, ili koji bi htjelo, da se ga izvadi imajuć za to zakonit uzrok, ima biti zastupnikom ili zamjenikom onaj, koji je u dotičnom izbornom tjelu dobio najviše glasovah za zastupnika odnosno zamjenika posle članovah zastupstva.

To isto se dogodi, bez obzira na globu koju se ima nametnuti u smislu §. 19, obćinskoga reda, ako izabranik neće pri-

miti izbora kad neima za to zakonitoga uzroka.

§. 30. Ako je koji već izabran za zastupnika u jednom izbornom tjelu, drugo izbornoto tjelo, koje kasnije izabire, nesme mu dati glasa.

Ako se to ipak dogodi, ima se upozoriti glasujućega, da taj glas neće bit računat.

Usuprot ako koga, već izabranoga za zamjenika, izaberu kasnije u drugom izbornom tjelu za zastupnika, dodje na njegovo mjesto kao zamjenik onaj, koji je u odnosnom izbornom tjelu dobio najviše glasovah za njim.

(Drugi put dalje. Obćinari buzeteki pozor! O vašoj koži se radi).

NEUKA NAUKA.

Napajajmo često mlada teleta. Tko želi odgojiti dobre i plodne krave, mora paziti na to, da budu teleta već često i hranjivo tekudinom napajana. Napoj taj kako nesmije biti odveć topao jer bi se njim unutarnji ustroj tjela, služeci za probavu hrane, odveć napnuo a tim bi oslabio. Ovakav napoj bio bi teletu većma škodljiv nego li koristan.

Bolest mlado peradi (letudine). Kano što se pojavljuju kod drugih životinjah razno bolesti, bitva to i kod mlade peradi a tom samo razlikom, da su te bolesti kod peradi pogibelnije jer se često pretvore u pošastno bolesti, što odvisi od tjesnino topkote ovih životnah (ova dosegne kot njih 40° C. došim je kod sisavaonh samo 38° C.). Ljekarstvo proti bolesti kod mlado peradi pomažu većma malo. Najbolje sredstvo, oduvati mladu perad od svake bolesti, anotoji u tom, da se ju od stara perad posvema odeli. Nesmije imati ništa skupnoga t. j. spavališta, ni hrane ni vode, u obće ništa. Posjede iz kojeg je prije stara perad pila ili jela, valju uvijek za mladu perad dobro izprati i osušiti. Onaj koji hrani i štali perad, mora paziti, da iz jednog ležišta ne prenese na noguh ili odjeći gnoja ili smrada u drugo ležište peradi. Ljeli, za toplih danah pojavljuju se bolesti kod peradi češće nego li u proljeću.

Proti stjenicam (čamžl) koje na proljeće i ljeli toliko jada gospodaricam zadaju, upotriebi se stedeće sredstvo. Pokušstvo (postelje, ornura itd.) namažo se sirovom žuč od goveda. Neka gospoja pripovjeda, da njoj je jedino tim sredstvom pošlo za rukom zatriti te koll mrzke toli pogibelnje životinje. Žuč se labko dobije, nije čuklo teško skućiti.

Listnica uredništva

Gosp. P. D. Mošćenec. Činite nam krivo. Znaistu ste čitali u našem listu tužbe na naše pošte. Ne samo da nam ide mnogo brojevah izgubljenoh, već i privatna pisma nam nedelaze sva u ruke. Opmenuli smo naše prijatelje, da nam svaku važniju stvar u preporučenom pismu dajave. Ako ste pisme, o kojem govorite, preporučili, izvelite ga reklamirati. Onoga, čega nismo primili, nemozemo tiskati. Uredn.

Pomorske viesti.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tužamstvu i inozemstvu.

Dojadrili u:

Trst 10. ožujka. Giovanni D., Buić iz Marsilje. 18. Crnogorac, Denegri iz Milna. 16. Prima Donna, Mahlovic iz New-Jorka. 17. Romolo, Soppa iz Mljeta. Szeged, Stupavic iz Patrassina. Rieku 9. ožujka. Tri sija, Crnković iz New-Jorka. Trojednica, Marocchino iz New-Jorka. Nadin, Medančić iz Savone. Demotrio, Pohor iz Trsta. 10. Tihor, Randić iz Trsta. 12. Clementina, S. Sattalić iz Trsta. Čadje 9. ožujka. Blondina P., Soić iz New-Orleana. Kardif 7. ožujka. Šesti dubrovački, Subor iz Havre. 8. Cibelo, Kozulić iz Dunkerka. Glasgow 7. ožujka. Germano Antonio, Buničić iz Pensakole. 13. Jokai, Katinčić iz Rieke. Malta 5. ožujka. Emerico, Jelčić iz Senja. Salonic 11. veljače. Nuova Fama, Lučeta iz Maralje. 20. veljače. Vinka, Medančić iz Pirea. Cette 6. ožujka. Peppina, Randić iz Rieke. Buenos-Ayres 29. veljače. Estor, Žiga iz Now-Castla. 11. veljače. Ave, Radoslović iz Rio Grande. Saranah 13. ožujka. Leda, Erchen iz Santos.

New-Jork 26. veljače. Honor, Kamalić iz Cap-Town. New-Orleans 22. veljače. Ukraine, Mirković iz Trinidada. Zambur 6. ožujka. Maria Andriana, Pravidica iz Pansandya. Rogario Alessandro T., Marović iz Marsilje. Newport 3. ožujka. Ireneo, Tlan iz Bordeauxa. Svirna 27. veljače. Faleo, Tomašić iz Bostona. 28. Giovanni, Busatto iz Bostona. Liverpool 9. ožujka. Rebus, Ivancić iz Mobile. Falmouth 9. ožujka. Mercurius, Stipanović iz Gualeguay. Carigrad 3. ožujka. Tigri, Zotti iz Batuma. Giorgio Bošković, Jinović iz Trsta. 3. Libertas, Jurjević iz Trsta. Volo 4. ožujka. Giusto dall'Argento, Ragusin iz Carigrada. 28. veljače. Giustizia, Valentin iz Rieke. Marsilju 14. ožujka. Novi klas, Keršić iz Rieke. Peteram 8. ožujka. Antonio S. Naccari iz Trsta. Mathe 12. ožujka. Adria, Pascoletto iz Englezko. Capitari 9. Giano, Raimondi iz Trsta. Charleston 25. veljače. Hitai iz Barbadoes. Mostevico 18. veljače. Miro N. Kordić iz Kardifja. Rose Valčić iz Cadixa. Ascension 18. veljače. Dvanaesti dubrovački, Bradičić iz New-Yorka. Point à Pitre 13. ožujka. Pola, Benja iz Marsilje. Port de France 11. veljače. Aurora, M. Keršić. Kingston 14. ožujka. Robert, Margetić iz Catlu. Kry 21. veljače. Marietta, Zamlić iz Trsta.

Odjadrili iz:

Schildta 8. ož. Grobnik, Stipanović za Rieku. Silonka 24. veljače. Jared, Barbarić za Carigrad. Gibraltar 7. ožujka. Stefanin, Randić za Mljeko. 4. ožujka. Josof, Ivancić za Martiniku. Harro 7. ožujka. Alberto, Cragnoz za Kardif. Cotte 9. ožujka. Sirena, Kozulić za Filadelfiju. 9. ožujka. Pavlina, T. Nikolić za Amsterdam. 9. ožujka. Sedmi dubrovački, Karanun za Trst. 9. ožujka. Milnova, V. Mikuličić za Cutil. 9. ožujka. Ati, Ferrari za Cadix. Jaktva 6. ožujka. Suggittario, Soić za Newfoundland. S. Giorgios 8. ožujka. Conto Geza Szapary, Dubrovčić za Kardif. Svirna 25. veljače. Esau, Krstičević za New-York. Gracend 8. ožujka. Cattina, R. Storzim za Trinidad. Carigrad 4. ožujka. Tigri, Zotti za Mali Lošinj. 4. ož. Giorgio Bošković, Jinović za Smirno. 5. ož. Libertas, Jurjević za Batumi. New-York 27. veljače. Arliero Giovanni, Flamin za Alexandriju. 3. ož. Miroslav, Mikuličić za Rieku. 3. ož. Aurora 10. ož. Beautiful Star, Perčić za Miti. Port. Eadsa 29. veljače. Lino, Ivancić za Genova. 9. ož. Armida, Kozulić za Reval. Glasgow 11. ož. Grad Zagreb, Muurović za Rio Janario. Ascension 21. veljače. Dvanaesti dubrovački, Bradičić za Rangoon. Genore 13. ož. Pia S., Soldatić za Cagliari. Anversa 13. ožujka. Milan, Vukanić za Shuangji. Malta 8. ožujka. Emerico, Mlnak za Marsilju. Barlette 6. ožujka. Estier, Car za Trst. Leitha 12. ožujka. Szapary, Jelčić iz Mljete. Marsilje 14. ožujka. Nadir, Mihletić iz Port-Said, Etra, Kozulić za Volo. St. Elene 25. veljače. Phison, Ragusin iz Lisabon. Newporta 13. ožujka. Bakrav za B... Ayron. Kry 25. veljače. Marietta, Zamlić za Carigrad.

Javna zahvala.

Svim onim, koji premilu nam majku Margaretu Giusti do hladnoga groba sprovedoše, budi ovim izrečena srdačna zahvala. U Krajevici, 15. ožujka 1884. Tugujuća obitelj.

Književne viesti.

1) Zaručak Hrvatske. Komedija-alegorija u 1 činu. U 2. grebn. Tisak dioničke tiskare 1884. Ciena 30 nvč. 2) Hrvatska biblioteka. Br. 16. Roman siromašna mladića. Francuski napisao Octave Feuillet. Preveo Gjuro Gruber. Drugi svezak. Akademijaska knjižara Hartmana (Kugli i Deutach) u Zagrebu. Ciena 15 nvč. 3) Račun iz letno poročilo. Delasko podporno društvo pod pokroviteljstvom Nj. visokosti cesarjeva Rudolfa. Tlat. Tiskom V. Doienca. 1884.

Lutrijski brojevi.

O 15. marča:

Trst	25	20	90	03	35
Linc	83	10	02	30	46
Pest	48	81	58	9	13
Insbрук	35	70	49	75	27

Od 19. marča:

Prag	83	06	23	34	12
Hermanstadt	26	81	32	17	37
Leopold	40	11	70	12	82

Franina i Jurina.

Fr. Na kega ti Jure, najviše misliš?
Jur. Na onega kapetana va Lošinj i na onega podkapetana va Poreče.
Fr. Zač jušto na nje?
Jur. Aš su oni najprvo bežali iz dlete, kad se je čula naša beseda pak ih zato nikako nemore pozabiti.
Fr. Dragi ti, umiri se no, to je bil samo prvi slog a po tisevu dušu te se i na to navadit, ako žele va Istre ostat. Potpri se malo no.

Trsatu.

Trsate, Trsate, Grade Frankopanh, Gnjezdo sokolovah Za boljih nam danah!
Rec' mi, što te mući U tvojoj starosti, Da si tako punan Tuge i žalosti?
«Kako nebi grdne Jadovao jade, Gdje pod sobom gledim Onilike gade?»
«S Istoka se slegli, Slegli sa Zapada, Pa tko umi gore, Hrvata napada.»
«U svojoj ga kući I ruže i psuju, Nanj svoju otrovnu Slnctinu bljuju...»

Trgovačke vesti.

Kava sveudilj uzdržane cene. Rio od f. 60-75; bolja f. 78-96. Laguna f. 70-90. Portorico f. 94-115. Moka f. 107-118. Čaškar prve Marke gotova roba od fr. 26.50-29.-

Objava.

Podpisani častli se obznantiti, da je ovlašten prodavati od prvoga srpskoga dion. vinarskog društva u loku klasovito srpskoga vina u bačvah i butljah; kao i na svih svjetskih izložbah odlikovanu Sijevovicu i Cognak.

G. Vučković, u Trstu.

Hrvatskom narodu u Istri!

Za ovu korizmu

preporučuje se Hrvatski Bogoslužbenik u kom osim jutrnjeh, večernjeh i raznih pjesamah hrvatskih za crkveno pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križa, oficij velike neudjeje, plač gospin itd. itd.

Brza i djelorna pomoć za bolesti želuca i njezine posledice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o sačuvanju i pospješivanju probave, jer ova je glavna podloga zdravlju, te koji želudcem toli duževnost dobrotarnosti. Najbolji domaći lijek za urediti probavu, primjereno mješanja krvi i odstraniti nezdrave čestice krvi jest već odavno poznati i ljubljani

dr. ROSA životni balzam.

Priljubljen je od najboljih, liečnički najkriepljih zelenih; izkazuje se osobito kao sigurna pomoć kod neuredne probave, kod odrganjanja, nadimanja, divljanja, kod bolesti u želcu i želuca, želučanom krču, prepunjenom želuca, kod nasale krvi, hemoirida, ženskih bolesti, kod bolesti u črevisih, hipohondrije i melanholije (usled alabe probave) on odličnije svu djelatnost probave, žiti krv ta dobiva bolstno želo iznova situ i zdravlje. Usled ove izvrstne vlastitosti, postao je sigurnu ljudski domaći lijek a rad tog svuda je poznat.

I staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tlećuce povalnih pisamah, lahko svaki prošta. Salje se na frankirana pisama ne sve atrama uz pouzete iznosa.

Gospodin Pragner!

Mollin Vas, da mi pošaljete poštom 10 staklenica dr. Rose životnog balzama. Ovom zgodom Vam javljam, da je taj lijek istan, jer pošto ga rabim od 5 mjeseca, nečim tim likuva bolest u želuca, koji me je bolio 10 godinah. Iati lijek održavao je i moju sapruku, koja je bolovala preko 10 god. na prstu, a sada uzdržava i moju djecu u zdravlju i činu ju osobito od zimice, koja zdravju je ovdje tako česta. Primila gospodine ovo u znak mogjeg visokog štovanja, kojim se bilježim

Kazimir Masnikli

namornik željezničkog poduzeća u Alankonu u Srbiji.

OPOMENA!

Da se izbjegnuo nemilim zгодam, proslav svu p. n. gg. namučnike, nekto zahtjevaju izrično dr. Rose-a životni balzam iz ljekarnu B. Pragnera u Pragu, jer sam opazio, da su dobili namučnici od više strana neuspješnu smjenu ako su tražili jedninstavno: životni balzam a ne izrično: dr. ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

Dobiva se samo u glavnom skladištu B. Pragnera, ljekarna »Kerentoru orlu« u Pragu, ugao »Spornergasse Br. 205-3.

U Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo, Ed. v. Lettanburg i Ant. Sattina, Hekarnik.

U Zadru: Andreović N.; Rieka J. Prodani; Dubrovnik J. Aleksić; U Hrvatskoj i Slavoniji starije ljekarne: Zagreb Arazin G.; H. Janković (gornji grad); A. E. Milodrdnu braća; M. L. Finkh; Fr. Perkiel, Stara Gradiska St. pl. Varičić; Belovar Mikolčić Osiček J. G. pl. Dienes. Brod u. S. N. E. Kukočić. Gospić V. Vouk; Jasta Ed. p. Tomaj. Izenić Ed. Tollović. Karlorac G. Plindos i Ed. pl. Sladović. Aržević I. Brotsky. Kutina S. Bachorsky. Nora Gradiska D. Dienes. Otocac N. Čuček Ogulin Jos. Finkh. Petarovača Dood. Erben. Pregrada H. Bilinsky. Srebrny J. Wertheimstein. Valpovo Al. Desatky. Vinokori Fr. Herzog. Vukovar Fel. Kirely. Vukovar. Varsžilin A. Kusy. Zupanje Maltor A.

Sve ljekarne i vaće trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj, imadu skladišta toga životnoga balzama.

Tamo se također dobije:

Pražko domaće mazilo proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upale, ili otrdnu, i kod svakog oteku, kod crva u prstu i zanoktici, kod izvinituju, kod morske (mrvice) kosti, kod reumatizma oteka, kromično upale u koljenih, rukah i leđjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem otk i potu noćnu, kod ranjenih rukah, proti lišajem, proti tekudnim ranam, otvorenim nogam, proti mlaku i upali kože, noima boljega naziva nego li je ovo.

Zalvoran otek brzo se lieči; smrad koji je oteku čest, izneće ovo mazilo brzo i ranu liečiti. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomaže i rana se prije ne zacijeli, kad nije ranjivo i nije izrično. Zaprječ također rasti divljega mesa i čuva od upale. Također ublaži bolesti. Otvorene i tekude rane moraju se najljepšom vodom izprati, zatim su na nje ovo mazilo priljepiti.

Stakulica se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za ubo.

Po mnogih pokuših pokazao se ovaj balzam kao najbolje sredstvo; on odstrani naglušnost te se po njem zaceljuje opsti jur izgubljeni sluh i. staklenica 1 for. a. v.

Podružnica u Trstu o. kr. povl. austrijskog vjersijskog zaveda

za trgovinu i obrt.

NOVCI ZA UKAMACENJE

u bankah uz 4-dnevni otkaz 3 1/2%, 8-dnevni otkaz 3 1/2%, 30-dnevni otkaz 3 1/2%, u napoledondorih, uz 30-dnevni otkaz 3 1/2%, 3-mjesečni otkaz 3 1/2%, 6-mjesečni otkaz 3 1/2%, OKRUŽNI ODJEL

u bankah 3 1/2%, kamata na svaku svotu a u napoledondorih bez kamatah.

NAPUTNICE

za Beč, Prag, Peštin, Brno, Trojavu, Luvov i Rieku, nadulju Zagreb, Arad, Grao, Hermanstadt, Temsevitke, Glacovic, Ljubljana, Salcburg bez troškova.

KUPNJA I PRODAJA

od dovizah, afekatah, takodjer umovnebnju kuponah uz 1/2% provizije.

PREDUJAM

na vavrante, uvjeti na sporazumjenju uz otvore kredita u Londonu ili Parizu 1/2% provizije za 3 mjeseca. na efekte, 1/2% godišnjih kamatah do iznosa od for. 1000; na poveće iznosa glusom posebnoga sporazumjenja. U Trstu 1. oktobra 1883.

Pronadjeno!!

Neomnomom traživanju dr. pl. Bendena posredilo se konačno pronući

mastilo za vlase

od koga se može kazati punnu pravom, da posve odgovara svojoj svrsi. U mjekada vrijeme pomnoži i okrupi to mastilo vlasi i bradi i zaprijetu izpadanju kosa.

izumitelj Jameli za siguran uspjeh.

Ciene po flakonu for. 2.-

Pravo nepotvoreno može se dobiti jedino u ljekarni G. Zanetti u Trstu via Nuova br. 27.

Nepogrješivo!

Svak dobije iznos natrag, kod koga bi mog sigurno djelovati

ROBORANTIUM

(sredstvo za kradnost) bezuspješan ostao. Iako tako sigurno djeluje proti kradnosti, nepodjenju kose, peruti i otečenju. Uspjeh visokim putnim tronjem zajamčeno. Orginulino hoca po 1. for. 50 nč. i hoca za probu po 1 for šalje

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrobljen pokazuje također dobar uspjeh proti slabosti i glavobolji.

Glavni depot za Primorje u Trstu: Petar Slucovich, farmacia ala Marine, Via Sunita broj 13. - U Rovinju: G. Tromba, Hekarnik.

Zadar: N. Andreović, apot. - Šaljet: N. Aljinović, Gerlon. C. Ori-tololetti, apot. - Sarajevo: Ed. Pleyeja, apotekar. k caru austrijskomu. - Novi Sad: G. Plišić, apot. - Zagreb: C. Arazin, apot. - Tamo se može također dobiti Eau de Hèle, istočno sredstvo ljepota, koje uzdrži svježost i bieleću puti. Ciena 85 novčića. - Boudet au Serai de Grolich, vojnj za rubce i elegantni sviet. Ovo je biesar svih vojna. Radl vanredno lepe sprave, služi i kao dar za Božić i imendan. Ciena for. 1.50

Trgovina finih jestvinah

Antuna Paparotti

u Trstu

šalje uz poštarsko pouzeće u paketih od 5 kila franko i bez svakoga iroška vozarine i mitnice (dacije) prekomorskih jestvina, konserva, finih domaćih i tudjih kano i pravo šljivovice hrvatske. -- Poveće narudbe biti će odpramljene iz skladišta po najnižih cionah.

Na zaht' av šalje se cienik besplatno.

Bez ove obrubene znamke zakonom šlicene, imade se taj lijek po dr. Mallicu smatrati kao potvoren

Cvjet proti trzanju,

po dr. Mallicu.

Je odlično najbolji lijek proti kosinobolji i reumatizmu, trzanju po nudi, bolesti u križu i žilveh, otekli, utvrdnulu udom itd.; ako se ubi i kratko vrijeme prestane posvećama trzanje, što dokazuje množinu zahvalnica. Traži se samo cviet (Obramb. znamka) proti trzanju po dr. Mallicu, ne prilozeno znanjenje; i. staklenica 50 nvč.

Zahvala.

Gospodinu J. pl. Trnkoczju, Hekarn u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razna domaća lijekova bezuspješno rabila. Pošto se je pulko bolest što dalje sve većina pogoršivala a ona nije mogla se na Vaš dr. Mallicu kostoboljni lijek za 50 nvč, te si ga odmah namučim. I u istinu imao je čudoviti uspjeh da se je majka nikom što ga je kratko vrijeme upotrobljavala povue težkih bolih oslobodila. Puniim ovoljodanjen priznanjem dekte dr. Mallicu kostoboljni ovet kano izvrstan lijek te ga svakom bolestniku u sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izričom pako najsrdačajlju hvalu; svim štovanjem.

Franjo Jug, posjednik u Smaraj kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranski, izvrstan proti kašlju, hripavici, vrtabolji, prsnoj i plućnoj bolesti; i staklenica 65 nvč. Koristišiti nego li svi u trgovini se mlazeci siropi.

Krv čisteće krugljice c. kr. povl. ubi anjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kod je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kod su utvrdnulu nuda, pokvurene želuca, kod jernjih i bubrenih bolestih; u škatinah po 21 novčić, jednu zamotak sa 6 škatinah i for. 5 novčić, Razasijlje se samo jednu zamotak

Gori navodene specialitete, koje su mnogoljetnim izkusvom kano osobito uspješne priznate, imade uvijek čiste u zalogi i raspoljiba odmah poštarskim pouzvećem

ljekarna Jul. pl. Trnkoczja-a »pri samorogu« u Ljubljani. Mestni trg. br. 4.

Objava.

Častim se upozoriti p. n. občinstvo, gospodu drugove i trgovce pokušstva na moje, za Primorje i Dalmaciju jedino

skladište mramora iz Belgije

u pločah za pokuestvo itd, kano primjerice mramor iz St. Anne

Grand Mélange

St. Anne

Petit Mélange

Bleu Belge

Rouge St. Pierre,

Leventu,

Brocatelle d'Espagne itd.

IVAN B. STELLA

Via Zvonozni Trst.

Izdavatelj odgovorni urednik M. MANDIĆ.

3000

ostanakah sagovah

(10-12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch u Brnu.

Tvar, koja se neli dopala, može se zamjeniti.

5000

odrezakah sukna

(3-4 metra) u svih bojah za elele mužke odjeće, šalje uz pouzeće po 5 for. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno) koja se neli dopala, može se zamjeniti.